ماحولياتي ۽ سماجي انتظامي منصوبو (ESMP) — مڪمل سنڌي ترجمو

انتظامي خلاصو

حيدرآباد اليڪٽرڪ سپلائي ڪمپني (HESCO) پنهنجي موجوده ٽنڊو آدم گرڊ اسٽيشن جي توسيع، موجوده هالا گرڊ اسٽيشن جي صلاحيت وڌائڻ، ۽ هالا روڊ گرڊ اسٽيشن کان چامشورو گرڊ اسٽيشن تائين پنهنجي موجوده ترسيلي لائين جي تارن کي تبديل ڪرڻ (ري-ڪنڊڪٽرنگ) جو منصوبو ٺاهي رهي آهي (انهن ڪمن کي هن دستاويز ۾ 'تجويز ڪيل ذيلي منصوبو' سڏيو ويندو). تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جا سمورا حصا صوبي سنڌ ۾ واقع آهن.

HESCO هي تجويز ڪيل ذيلي منصوبو 'الیکٹرسٹي دسٹري بيوشن ايفيشنسي ايمرومينٽ پراجيڪٽ' (EDEIP) هيٺ، ورلڊ بئنڪ (WB) جي مالي مدد سان مڪمل ڪري رهي آهي. EDEIP ۾ پشاور اليڪٽرڪ سپلائي ڪمپني (PESCO) ۽ ملتان اليڪٽرڪ پاور ڪمپني (MEPCO) پڻ شامل آهن، ان کان علاوه وفاقي وزارت توانائي جو پاور ڊويزن پڻ شامل آهي.

هي ماحولياتي ۽ سماجي انتظامي منصوبو (ESMP) ان ڪري تيار ڪيو ويو آهي ته جيئن تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جي ممڪن ماحولياتي ۽ سماجي (S&E) اثرن کي، قومي/صوبائي ضابطن جي گڏوگڏ ورلڊ بئنڪ جي ماحولياتي ۽ سماجي فريم ورڪ (ESF) موجب، منظم ڪري حل ڪيو وڃي.

EDEIP جو جائزو

EDEIP جا چار حصا آهن: گرڊ کي وڌيڪ پروسي جوگو بنائڻ، آپريشنز ۽ مئنيجمينٽ کي جديد بنائڻ؛ صلاحيت سازي ۽ فني مدد؛ ۽ سڌارن جي مدد. پهريون حصو سيڪنڊري ٽرانسمشن اينڈ گرڊ (STG) ۽ انرجي لاس ريڊڪشن (ELR) پروگرامن جي سرمائيڪاري تي مشتمل آهي. ٻيو حصو جديد اوزارن، ٽيڪنالاجي ۽ معلوماتي نظامن ذريعي آپريشنز ۽ مئنيجمينٽ جي ڪمن کي جديد بنائڻ شامل ڪري ٿو. ٽيون حصو آپريشنز ۽ سنپال کي بهتر بنائڻ، صلاحيت سازي ۽ تربيت، ۽ EDEIP جي عمل درآمد جي مدد شامل ڪري ٿو. چوٿون حصو بجلي جي شعبي جي سڌارن جي عمل درآمد ۽ شعبي جي حڪمراني بهتر بنائڻ ۾ مدد ڏيڻ جو مقصد رکي ٿو.

ذيلي منصوبي جو جائزو

جيئن اڳ ۾ ٻڌايو ويو، تجويز ڪيل ذيلي منصوبو ٽن الڳ حصن تي مشتمل آهي؛ انهن جي مختصر تفصيل هيٺ ڏنل آهي.

132 ڪلوولٽ (kV) ٽنڍو آدم گرڊ اسٽيشن (GS) جي توسيع

هن ۾ موجوده 132-kV ٽنڍو آدم GS اندر هڪ نئون 40 ميگاوولٽ-ائمپيئر (MVA) ٽرانسفارمر ۽ ان جو ٽرانسفارمر بي لڳايو ويندو، ته جيئن موجوده ٻن 40 MVA ٽرانسفارمرن تي وڌيل بار گھٽايو وڃي. ٽنڍو آدم GS جي توسيع سان گھريلو، واپاري ۽ صنعتي صارفين لاءِ نظام جي پروسي جوڳائي بهتر ٿيڻ جي اميد آهي. هن حصي هيٺ اهم ڪمن ۾ شامل آهن: نئون ٽرانسفارمر GS سائيٽ تائين پهچائڻ ۽ لاهڻ؛ نئين ٽرانسفارمر ۽ ٻين ٽرانسفارمر بي جي حصن جي بنيادن لاءِ کوٽائي ۽ تياري؛ ٽرانسفارمر کي ان جي بنياد تي لڳائڻ؛ ٽرانسفارمر تي ڪنزرويٽر ٽينڪ، ريڊيئيٽرز، بشنگز ۽ ٽڏي ڪرڻ وارا پکا لڳائڻ؛ ٽرانسفارمر بي جي سامان جي لڳائڻ؛ ڪنٽرول ڪيبن جي لڳائڻ؛ ڪيبلنگ؛ ٽرانسفارمر بي کي موجوده گرڊ نيٽ ورڪ سان ڳنڍڻ؛ ۽ آخر ۾ ٽيسٽنگ ۽ ڪمشننگ.

132-kV هالا گرڊ اسٽيشن جي اپ گريڊيشن (وڏاءُ)

هن ۾ موجوده 132-kV هالا GS اندر موجوده 13 MVA ٽرانسفارمر جي جاءِ تي 40 MVA ٽرانسفارمر لڳايو ويندو، ته جيئن هالا شهر ۽ آسپاس جي علائقن کان گرڊ اسٽيشن تي وڌندڙ طلب پوري ڪري سگھجي. هن حصي جي اهم ڪمن ۾ شامل آهن: موجوده ٽرانسفارمر کي ٽرانسفارمر بي کان ڌار ڪرڻ، پراڻي ٽرانسفارمر کي محفوظ طريقي سان لاهڻ؛ نئين ٽرانسفارمر کي GS سائيٽ تائين پهچائڻ؛ بنياد ۾ ضروري تبديليون (جيڪڏهن گھربل هجن)؛ نئين ٽرانسفارمر کي لڳائڻ ۽ ٽرانسفارمر بي سان ڳنڍڻ؛ ۽ آخر ۾ ٽيسٽنگ ۽ ڪمشننگ.

چامشورو GS کان هالا روڊ GS تائين 132-kV ٽرانسمشن لائين جي ري-ڪنڊڪٽرنگ

هن حصي ۾ چامشورو GS کان هالا روڊ GS تائين موجوده 28 ڪلوميٽر ڊگھي 132-kV ڊبل سرڪٽ ٽرانسمشن لائين (TL) کي اپ گريڊ ڪيو ويندو، جنهن ۾ موجوده 'لنڪس' ڪنڊڪٽر جي جاءِ تي جديد هاءِ-ٽيمپريچر لو-سيگ (HTLS) ڪنڊڪٽر لڳايو ويندو. هن اپ گريڊ سان ٽرانسمشن لائين جي بار برداشت ڪرڻ جي صلاحيت بهتر ٿيندي، جنهن سان مسلسل وڌيل بار ۽ فني نقصانن ۾ گھٽتائي ايندي، بجلي جي فراهمي بهتر ٿيندي، ۽ مستقبل ۾ وڌندڙ طلب کي پڻ پورو ڪري سگھبو. هن حصي جي اهم ڪمن ۾ شامل آهن: ٽرانسمشن لائين کي گرڊ اسٽيشنن کان ڌار ڪرڻ؛ موجوده ڪنڊڪٽر کي لاهڻ؛ نئون HTLS ڪنڊڪٽر ٽرانسمشن لائين جي رائيٽ آف وي (RoW) تائين پهچائڻ؛ موجوده ٽرانسمشن لائين جي ٽاورن تي HTLS ڪنڊڪٽر کي چڪائڻ (اسٽرنگنگ)؛ پراڻي ڪنڊڪٽر کي HESCO جي اسٽور تائين پهچائڻ؛ ۽ آخر ۾ ٽيسٽنگ ۽ ڪمشننگ.

ماحولياتي ۽ سماجي انتظام لاءِ اداراتي ۽ قانوني فريم ورڪ

تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جي S&E پهلوئن جي انتظام لاءِ اهم ضابطي وارو ادارو سنڌ انوائرنمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي (SEPA) آهي، جيڪا پاڪستان انوائرنمينٽل پروٽيڪشن ايڪٽ 1997 هيٺ قائم ڪئي وئي آهي. تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جي S&E پهلوئن جي انتظام لاءِ اهم صوبائي قانون سنڌ انوائرنمينٽل پروٽيڪشن ايڪٽ 2014 آهي، جيڪو هڪ جامع قانون آهي ۽ صوبي سنڌ ۾ ماحول جي تحفظ، بچاءَ، بحالي ۽ بهتري لاءِ قانوني فريم ورڪ فراهم ڪري ٿو. هن ايڪٽ هيٺ، HESCO تجويز ڪيل ذيلي منصوبي لاءِ SEPA کان ماحولياتي منظوريون حاصل ڪندي.

قومي/صوبائي قانوني تقاضائن کان علاوه، ذيلي منصوبو ورلڊ بئنڪ جي ماحولياتي ۽ سماجي فريم ورڪ (ESF) ۽ ماحولياتي ۽ سماجي معيارن (ESSs) جي پڻ پيروي ڪندو.

ماحولياتي ۽ سماجي انتظامي فريم ورڪ (ESMF)

EDEIP سان جڙيل عام ماحولياتي ۽ سماجي اثرن کي منظم ڪرڻ، ۽ مختلف EDEIP ذيلي منصوبن لاءِ مختلف S&E دستاويز تيار ڪرڻ جا اصول، جانچ جا معيار ۽ طريقيڪار مقرر ڪرڻ لاءِ، هڪ ماحولياتي ۽ سماجي انتظامي فريم ورڪ (ESMF) تيار ڪيو ويو آهي، جيڪو ورلڊ بئنڪ جي ESF موجب آهي. موجوده ESMP انهن ئي اصولن ۽ معيارن جي بنياد تي تيار ڪيو ويو آهي جيڪي ESMF ۾ بيان ڪيل آهن.

بنيادي صورتحال (بيس لائين)

تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جا سمورا حصا شهري ۽ اڌ-شهري ماحول ۾ واقع آهن. ٿنڈو آدم GS ضلعي سانگهڙ جي تعلقي ٿنڈو آدم ۾ واقع آهي. ٿنڈو آدم GS جي توسيعي ڪم گرڊ اسٽيشن اندر ئي ڪيا ويندا، جيڪو هڪ اڌ-شهري علائقي ۾ واقع آهي. GS اندر هڪ اسٽاف ڪالوني موجود آهي، جنهن ۾ 10 گهر شامل آهن. GS جي آسپاس پوکيل زمين آهي جنهن ۾ ڪجهه ننڍيون آبادیون ۽ هڪ ڳوٺ پڻ شامل آهي. GS جي ويجهو ڪو وڏو پاڻياتو ذخيرو موجود ناهي. GS جي آسپاس ماحولياتي آلودگي جو ڪو وڏو موجوده ذريعو ناهي. آبادين ۽ پوک جي موجودگي جي ڪري، GS ڪنهن به ماحولياتي طور حساس علائقي ۾ واقع ناهي. علائقي ۾ هوا ۽ پاڻي جو معيار، ان سان گڏ آواز جي سطح، قابل قبول حدن اندر ڏٺا ويا.

هالا GS ضلعي مٽياري جي تعلقي هالا ۾ واقع آهي. هالا GS جي وڌاءَ (آگمينٽيشن) واري ڪم گرڊ اسٽيشن اندر ئي ڪيا ويندا، جيڪو هڪ اڌ-شهري علائقي ۾ واقع آهي. GS اندر هڪ اسٽاف ڪالوني موجود آهي، جنهن ۾ 20 گهر شامل آهن. GS جي آسپاس پوکيل زمين آهي جنهن ۾ ڪجهه ننڍيون آبادیون ۽ هڪ ڳوٺ پڻ شامل آهي. GS جي ويجهو ڪو وڏو پاڻياتو ذخيرو موجود ناهي. GS جي آسپاس ماحولياتي آلودگي جو ڪو وڏو موجوده ذريعو ناهي. آبادين ۽ پوک جي موجودگي جي ڪري، GS ڪنهن به ماحولياتي طور حساس علائقي ۾ واقع ناهي. علائقي ۾ هوا ۽ پاڻي جو معيار، ان سان گڏ آواز جي سطح، قابل قبول حدن اندر ڏٺا ويا.

هالا روڊ GS کان جامشورو GS تائين ٽرانسمشن لائين حيدرآباد ۽ جامشورو ضلعن ۾ واقع آهي. هيءَ لائين حيدرآباد شهر ۾ هالا روڊ GS جي ويجهو گهٽي آباد شهري علائقي مان لنگهي ٿي، ۽ پوءِ گهٽ آبادي وارن علائقن مان جتي نيون هائوسنگ اسڪيمون ٺهي رهيون آهن. زمين جي ساخت گهڻو ٽڪو هموار آهي، ۽ سنڌو درياءُ علائقي جو اهم پاڻياتو ذخيرو آهي. هيءَ ٽرانسمشن لائين سنڌو درياءُ کان علاوه ٻين نهرن ۽ واهڻن کي پڻ اُکري ٿي. انساني آبادي جي موجودگي جي ڪري، هيءَ لائين کنهن به ماحولياتي طور حساس علائقي مان نه ٿي لنگهي. علائقي ۾ هوا ۽ آواز جي سطح قابل قبول حدن ۾ ڏٺي وئي، البته ٽرانسمشن لائين جي رستي ۾ ڪجهه هنڌن تي پاڻي ۾ حياتياتي آلودگي ڏٺي وئي.

S&E اسڪوپنگ (دائري ڪار جو تعين)

هن ESMP جي تياري دوران S&E اسڪوپنگ ڪئي وئي. اسڪوپنگ ۾ سمورن S&E اثرن ۽ معاملن جو جائزو ورتو ويو ۽ پوءِ تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جي نوعيت، لاڳاپيل سرگرمين ۽ ان جي ماحولياتي ۽ سماجي پس منظر سان انهن جي مطابقت جو جائزو ورتو ويو. جيڪي S&E معاملا تجويز ڪيل ذيلي منصوبي سان لاڳاپيل سمجهيا ويا انهن کي شامل (اسڪوپ-اِن) ڪيو ويو، ۽ جيڪي غير لاڳاپيل سمجهيا ويا انهن کي خارج (اسڪوپ-آئوٽ) ڪيو ويو. جيڪي پهلو شامل ڪيا ويا انهن ۾ شامل آهن: مٽي جو کهرڻ ۽ آلودگي، هوا جي معيار ۾ گهٽتائي، پاڻي جي آلودگي، آواز، پيشه ورانه صحت ۽ حفاظت جا خطرا، ڪميونٽي جي صحت ۽ حفاظت جا خطرا، رستن ۽ سڙڪن جي بندش، ڪچري جي پيداوار، مزدورن جي اچڻ (ليبر انفلڪس)، جنسي استحصال ۽ ايذاءُ (SEA/SH)، ۽ ٻارن کان مزدوري. جيڪي اهم پهلو خارج ڪيا ويا انهن ۾ شامل آهن: حياتياتي وسيلن تي اثر، ثقافتي ورثي جي هنڌن تي اثر، زمين جو حاصل ڪرڻ، ۽ موجوده بنيادي ڍانچي جهڙوڪ سڙڪن، عوامي سهولتن ۽ آبپاشي نيٽ ورڪ کي نقصان. شامل ڪيل پهلوئن جو وڌيڪ جائزو ورتو ويو ۽ انهن جي تدارڪ ۽ ڪنٽرول جا اپاءَ ESMP ۾ مقرر ڪيا ويا آهن. خارج ڪيل پهلوئن تي هن ESMP ۾ وڌيڪ بحث نه ڪيو ويو آهي.

ممڪن اثرات

موجوده ٽنڊو آدم GS ۽ هالا GS جا توسيعي ۽ وڌاءَ وارا ڪم موجوده سهولتن اندر ئي ڪيا ويندا، ان ڪري انهن جا ممڪن S&E اثر گهڻو ٽڪو GS جي حدن تائين محدود رهندا. تعميراتي مرحلي دوران، انهن اثرن ۾ شامل هوندا: کوٽائي جي سرگرمين، تعميراتي مشينري جي هلڻ ۽ گاڏين جي اچ وچ سبب پيدا ٿيندڙ مٽي جو گرد ۽ آواز ان سان گڏ هوا جي معيار ۾ گهٽتائي؛ تعميراتي هنڌن ۽ مزدورن جي ڪئمپن مان گندي پاڻي جي اخراج سان مٽي ۽ پاڻي جي آلودگي؛ بنيادن جي کوٽائي سان مٽي جو کهرڻ؛ تعميراتي مزدورن لاءِ پيشه ورانه صحت ۽ حفاظت (OHS) جا خطرا، جيڪي هلندڙ مشينري/گاڏين جي ويجهو ڪم ڪرڻ، ڪٽڻ ۽ هوسٽنگ ڪرڻ، بلندي تي ڪم ڪرڻ، محدود جڳهين ۾ ڪم ڪرڻ، ترڪڻ ۽ ڪرڻ، ۽ توانائي واري نظامن/سامان جي ويجهو يا انهن تي ڪم ڪرڻ سبب پيدا ٿيندا؛ ويجهي آبادي (گهڻو ٽڪو GS اندر اسٽاف ڪالونين) لاءِ

حفاظتي خطرا جيڪي گاڏين جي اڇ وڇ، تعميراتي سرگرمين ۾ بجلي جي جھٽڪي سان لاڳاپيل آھن؛ ٽلھي ڪچري جي پيداوار جنھن ۾ خطرناڪ ڪچرو پڻ شامل آھي؛ مزدورن جي اڇ سان لاڳاپيل معاملا (جھڙوڪ SEA/SH)؛ مزدورن جي ڪئمپن ۾ رھائشي حالتون؛ ۽ ٻارن کان مزدوري. آپريشن ۽ سنڀال (M&O) واري مرحلي دوران، GS جي توسيع ۽ وڌاءَ سان لاڳاپيل ممڪن S&E خطرن ۾ شامل ھوندا: OHS خطرا، خاص ڪري بلندي تي ڪم ڪرڻ ۾ بجلي جو جھٽڪو لڳڻ؛ ڪميونٽين لاءِ حفاظتي خطرا، خاص ڪري اسٽاف ڪالوني جي رھاڪن لاءِ؛ ٽرانسفارمر جي تيل جي رسڻ جي صورت ۾ مٽي ۽ پاڻي جي آلودگي؛ آفيس/ڪنٽرول عمارت ۽ اسٽاف ڪالوني مان گندي پاڻي (خاص ڪري ٽائليٽ جي فضلي) جو اخراج؛ ۽ آفيس، ورڪشاپ ۽ اسٽاف ڪالوني مان ٽلھي ڪچري جي پيداوار.

ٽرانسمشن لائين جي ري-ڪنڊڪٽرنگ جي تعميراتي مرحلي دوران گھٽو تڻو اثر مٽي ٻڌايل ٻنھي ذيلي منصوبي حصن جي مثل ھوندا، سواءِ ان جي ته کوٽائي سان لاڳاپيل ڪي اثر متوقع ناھن. ان کان علاوه، جيئن ته ٽرانسمشن لائين گھٽي آباد علائقن مان لنگھندي، ان ڪري موجوده ڪنڊڪٽر کي لاھڻ ۽ نئون ڪنڊڪٽر ڇڪائڻ دوران رستن ۽ سڙڪن جي بندش سان لاڳاپيل اضافي خطرا ھوندا. ان کان علاوه، اھڙن علائقن ۾ تعميراتي سرگرميون SEA/SH جا معاملا، رازداري جا معاملا، ۽ ڪميونٽي جي صحت ۽ حفاظت جا خطرا وڌيڪ پيدا ڪنديون. درياءُ ۽ ٻين پاڻياتن ذخيرن کي اُڪرڻ جا تعميراتي ڪم پاڻي جي مٿان ڪم ڪرڻ سان لاڳاپيل OHS خطرا پڻ پيدا ڪندا. ٽرانسمشن لائين جا تعميراتي ڪم رائيٽ آف وي سان گڏ فصلن يا اڏاوتن کي به نقصان پھچائي سگھن ٿا. ٽرانسمشن لائين جي M&O مرحلي سان لاڳاپيل S&E خطرن ۾ شامل آھن: OHS خطرا، خاص ڪري بلندي تي ڪم ڪرڻ ۾ بجلي جو جھٽڪو لڳڻ؛ ۽ ٽرانسمشن لائين جي رائيٽ آف وي اندر ڪميونٽين لاءِ SEA/SH ۽ حفاظتي خطرا، خاص ڪري بجلي جو جھٽڪو لڳڻ.

ممڪن اثرن جو تدارڪ

مٽي بيان ڪيل خطرن ۽ اثرن جو تدارڪ ۽ ڪنٽرول گھٽو تڻو معياري تدارڪي اپاءَن جي مدد سان ڪيو ويندو. تعميراتي مرحلي لاءِ، انھن اپاءَن ۾ شامل آھن: مٽي جي گرد کي ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ پاڻي جو ڇڙڪاءُ؛ آواز جي پيداوار جو اثر گھٽائڻ لاءِ تعميراتي سرگرمين کي ڏينھن جي وقت ۾ شيڊول ڪرڻ؛ مقامي ڪميونٽين، خاص ڪري اسٽاف ڪالوني جي رھاڪن کي، تعميراتي سرگرمين سان لاڳاپيل آواز ۽ حفاظتي خطرن باري اڳواٽ آگاھي ڏيڻ؛ سائيٽ مان نڪرندڙ گندي پاڻي جو علاج ڪرڻ؛ مزدورن جي ڪئمپن مان ٽائليٽ جي فضلي جو مناسب طريقي سان علاج ڪرڻ (جھڙوڪ سيپٽڪ ٽينڪن ذريعي)؛ مناسب طريقن جھڙوڪ ڊائيڪ ناھڻ ۽ ڊيري مٽي کي ڊڪڻ، ذريعي مٽي جي کھرڻ کان بچڻ؛ غير خطرناڪ ڪچري کي ميونسپالٽي جي ڪچري جي ھٽرادي ۽ نبيري جي نظام ذريعي ٺڪاڻي لڳائڻ؛ خطرناڪ ڪچري کي لاڳاپيل ميٽريل سيفٽي ڊيٽا شيٽ (MSDS) موجب ٺڪاڻي لڳائڻ؛ ھڪ سخت OHS انتظامي نظام اپنائي OHS خطرن کي حل ڪرڻ، جنھن ۾ تعميراتي ھنڌن تي مناسب طور اھل ۽ تربيت يافته OHS عملو رکڻ، خطري

جو جائزو ۽ هر تعميراتي سرگرمي لاءِ معياري آپريٽنگ طريقيڪار (SOP) جو نفاذ شامل هوندو؛ ڪميونٽي جي ماڻهن، خاص ڪري ٻارن جي داخلي کان بچڻ لاءِ تعميراتي هنڌن جي وڌ بندي ڪرڻ؛ جنسي معاملن، خاص ڪري SEA/SH باري ذيلي منصوبي جي عملي ۽ مزدورن ۾ آگاهي ۽ تربيت؛ جنسي، ثقافتي ۽ SEA/SH معاملن کي شامل ڪندڙ هڪ ضابطه اخلاق (CoC) اپنائڻ، جنهن تي سموري سائيٽ عملي کي عمل ڪرڻو پوندو؛ ليبر قانونن موجب مزدورن جي ڪئمپن ۾ مناسب رهائشي حالتون يقيني بنائڻ؛ اهو يقيني بنائڻ ته سائيٽ ۽ مزدورن جي ڪئمپن ۾ ڪا به ٻارن کان مزدوري نه ڪرائي وڃي؛ ۽ ٽرانسمشن لائين جي تعميراتي ڪمن سان ڪنهن به فصل يا اڏاوت کي پهچندڙ نقصان جو معاوضو ادا ڪرڻ.

M&O مرحلي دوران، OHS خطرن کي حل ڪرڻ لاءِ HESCO جي موجوده OHS انتظامي نظام تي سختي سان عمل ڪيو ويندو. باقي M&O سان لاڳاپيل خطرن جي تدارڪ ۽ ڪنٽرول جا اپاءَ گھٽو ٿڻو اهي ئي هوندا جيڪي تعميراتي مرحلي لاءِ مٿي بيان ڪيا ويا آهن.

ماحولياتي ۽ سماجي انتظام

ادارتي ڍانچو: HESCO اڳ ۾ ئي پراجيڪٽ مئنيجمينٽ يونٽ (UPM) قائم ڪري چڪي آهي جنهن ۾ S&E عملو شامل آهي. HESCO پراجيڪٽ عمل درآمد ۽ مئنيجمينٽ سپورٽ ڪنسلٽنٽس (PIMSC) پڻ رکيا آهن جن وٽ پڻ S&E ماهر موجود آهن ته جيئن EDEIP هيٺ HESCO جي ذيلي منصوبن لاءِ S&E جائزا وٺن ۽ لاڳاپيل دستاويز تيار ڪن (جهڙوڪ هي ESMP)، ۽ تعميراتي مرحلي دوران هن ESMP ۽ ٻين S&E دستاويزن جي پيروي کي پڻ يقيني بنائين. HESCO ٻاران رکيل تعميراتي ٺيڪيدارن کي پڻ تعميراتي سائيٽ تي پوري وقت جا S&E ماهر رکڻا پوندا ته جيئن ESMP سميت S&E دستاويزن جي پيروي کي يقيني بنائي سگھجي.

تدارڪ ۽ نگراني جو منصوبو (MMP): ٺيڪيدار کي هن ESMP ۾ ڏنل تدارڪي اپاءَن تي عمل درآمد ڪرڻو پوندو، جيڪو هن ESMP جي حصي طور ڪيل S&E اثرن جي جائزي جي بنياد تي تيار ڪيو ويو آهي. PIMSC هن منصوبي جي مدد سان پيروي جي نگراني ڪندي. PIMSC اهم S&E پيرامينٽرز جهڙوڪ آواز ۽ مٽي جي گرد جو اخراج، OHS ۽ ڪميونٽي صحت ۽ حفاظت (CHS) جا واقعا، ڪميونٽي جون شڪايتون، ۽ ڪچري جي انتظام جي اثرن جي نگراني پڻ ڪندي.

ٺيڪيدار جو ESMP C: تعميراتي ٺيڪيدار کي ڪيترائي سائيٽ ۽ ذيلي منصوبي مخصوص منصوبا تيار ڪرڻا ۽ انهن تي عمل درآمد ڪرڻو پوندو، جن ۾ شامل آهن ڪئمپ مئنيجمينٽ پلان، ڪچري جي مئنيجمينٽ پلان، ٽرئفڪ مئنيجمينٽ پلان، OHS مئنيجمينٽ پلان، ڪميونٽي هيلٿ اينڊ سيفٽي (CHS) مئنيجمينٽ پلان، ۽ سائيٽ بحالي پلان. هي منصوبا MMP ۾ ڏنل تدارڪي ۽ ڪنٽرول اپاءَن جي بنياد تي تيار ڪيا ويندا.

صلاحيت سازي: PIMSC، PMU ۽ ٹيڪيدارن کي ذيلي منصوبي جي عملي، جنهن ۾ تعميراتي مزدور پڻ شامل آهن، لاءِ اهم S&E پهلوئن جهڙوڪ ڪچري جي انتظام، OHS انتظام، ڪئمپ انتظام، شڪايتن جي انتظام، ٽرئفڪ انتظام، جنسي پهلوئن خاص ڪري SEA/SH، ۽ CoC جي نفاذ تي باقاعده تربيت ۽ آگاهي فراهم ڪرڻي پوندي.

شڪايتن جي نبيري جو طريقيڪار EDEIP :(GRM) هيٺ پنهنجي سمورن ذيلي منصوبن لاءِ، HESCO متاثر ٿيل ڪميونٽين جي S&E پهلوئن سان لاڳاپيل خدشن، شڪايتن ۽ شڪوَن کي حاصل ڪرڻ، انهن جو جائزو وٺڻ ۽ انهن جي حل ۾ سهولت فراهم ڪرڻ لاءِ ٽن درجن تي مشتمل GRM قائم ڪيو آهي. هي GRM متاثر ٿيل ماڻهن ۽ ٻين اسٽيڪ هولڈرن جي تجويز ڪيل ذيلي منصوبي (۽ HESCO جي ٻين EDEIP ذيلي منصوبن) جي S&E انتظام سان لاڳاپيل شڪايتن جو وقت جو پابند، اڳواڻ، شفاف ۽ منصفانه حل فراهم ڪندو. هن GRM هيٺ، ليبر سان لاڳاپيل شڪايتن کي حل ڪرڻ لاءِ هڪ الڳ طريقيڪار قائم ڪيو ويندو؛ ساڳئي طرح، جنسي بنياد تي تشدد (GBV) سان لاڳاپيل شڪايتن کي حل ڪرڻ لاءِ پڻ هڪ طريقيڪار قائم ڪيو ويندو.

اسٽيڪ هولڈرن سان صلاح مشورو

سموري EDEIP لاءِ هڪ اسٽيڪ هولڈر شموليت پلان (SEP) تيار ڪيو ويو آهي، ته جيئن EDEIP جي عمل درآمد دوران اسٽيڪ هولڈرن جي شموليت ۽ صلاح مشوري لاءِ پس منظر، مقصد، اصول ۽ طريقيڪار فراهم ڪري سگهجي. هن ESMP لاءِ اسٽيڪ هولڈرن سان صلاح مشورا SEP ۾ ڏنل هدايتن موجب ڪيا ويا. هي صلاح مشورا مارچ کان اپريل 2025 ۾ ڪيا ويا ۽ انهن ۾ 11 ڪميونٽي گڏجاڻيون شامل هيون جن ۾ 107 پاگيدارن حصو ورتو، جن ۾ 64 مرد ۽ 43 عورتون شامل هيون. هنن گڏجاڻين دوران، پاگيدارن کي ذيلي منصوبي جي تفصيلن ۽ ان جي متوقع S&E اثرن باري ٻڌايو ويو ۽ منصوبي ۽ ان جي اثرن باري سندن راءِ، تبصرا ۽ خدشا حاصل ڪيا ويا. لاڳاپيل سرڪاري ڪاتن سان الڳ صلاح مشورا ڪيا ويا ته جيئن تجويز ڪيل ذيلي منصوبي ۽ ان جي S&E اثرن باري سندن راءِ ۽ خدشا حاصل ڪري سگهجن.

هنن صلاح مشورن دوران، ڪميونٽي جي پاگيدارن عام طور تي ذيلي منصوبي جو آترپاءُ ڪيو، هن ڳالهه جي ساراهه ڪندي ته ان سان علائقي ۾ بجلي جي دستيابي ۽ پروسي جوڳائي بهتر ٿيندي. سندن اهم خدشا، خاص ڪري ٽرانسمشن لائين جي ري-ڪنڊڪٽرنگ سان لاڳاپيل ڪمن باري، حفاظتي خطرن باري هئا، جڏهن ته ذيلي منصوبي کان سندن اهم اميد تعميراتي مرحلي دوران روزگار جي موقعن جي دستيابي باري هئي. صلاح مشورن دوران کين يقين ڏياريو ويو ته HESCO ويجهين ڪميونٽين جي حفاظت کي يقيني بنائڻ لاءِ سموريون ضروري احتياطي تدبيرون اختيار ڪندي، ۽ اهو ته ٹيڪيدار کي مقامي آبادي کي روزگار جا موقعا فراهم ڪرڻ جي ضرورت هوندي.

سرڪاري ڪاتن مجموعي طور تي تجويز ڪيل ذيلي منصوبي جي حمايت ڪئي ۽ ذيلي منصوبي جي عمل درآمد دوران HESCO ۽ ان جي ٺيڪيدارن کي پنهنجي پوري حمايت جو يقين ڏيارين. آبپاشي کاتي درخواست ڪئي ته HESCO/ان جو ٺيڪيدار ٽرانسمشن لائين جي ري-ڪنڊڪٽرنگ جي ڪمن دوران آبپاشي نهرن کي اُڪرڻ باري انهن سان ٺاهه ٺوهه ڪري. کين يقين ڏيارين ويو ته اهڙي ٺاهه ٺوهه انهن سان ڪئي ويندي.

ESMP جي عمل درآمد جي لاڳت

ماحولياتي ۽ سماجي انتظامي فريم ورڪ جي عمل درآمد جي لاڳت جو اندازو تقريباً 8.75 ملين پاڪستاني رپين لڳايو ويو آهي.